

Patrascentie – patrescence – patrescentie

(2^e deel)

De transitie van niet-vader naar vader-zijn en de ontwikkeling van vaderschap in de meest diepe en brede zin.

Over: vaders, vaderrol, vaderparticipatie, vader-identiteit, vaderemancipatie, vaderbetrokkenheid, vaderfactor e.d.

Een bundeling van eerdere artikelen over patrascentie¹, zoals die verschenen zijn in het online magazine van Vaderschapskennis -> vindplaats:

www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php - (samenstelling op 26-08-2025)

Capita Selecta: januari t/m december 2024

© Bob de Raadt,

Contextueel hulpverlener – boekenrecensent – ambassadeur Kenniswerkplaats Pedagogische Basis – auteur *Vaderschapskennis*: www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php - vadercoach - pensionado (voorheen medisch maatschappelijk werker Erasmus MC Sophia Rotterdam & gastdocent Erasmus MC Academie, Rotterdam).

¹ Zie recente publicatie over patrascentie in Vakblad Sociaal Werk, juni 2025: Vaderschap: een opdracht voor het sociaal werk. Vindplaats op:

www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Betrokken_vaderschap_een_opdracht_voor_het_sociaal_werk.pdf

Inhoudsopgave:

1. Redactioneel: signalering ‘matrascentie’ en ‘patrascentie’. Bron: Vaderschapskennis, jan. 2024, nr. 24; pag. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_24.pdf - pag. 3.
2. Patrescence of patrascentie: de transitie van ‘niet-vader’ naar vaderschap – Bob de Raadt. (Bron: Vaderschapskennis, febr. 2024, nr. 25, pag. 4-8) - www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_25.pdf – pag. 4.
3. Transitie naar vaderschap: patrescence of patrascentie. Door: Bob de Raadt, 13-02-2024. Voor: www.vaderverhalen.nl Vindplaats: www.bobderaadt.nl/vaderschap.php Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_25.pdf – pag. 7.
4. De transitie naar vaderschap: patrascentie, door Bob de Raadt. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_27.pdf – pag. 8.
5. Een patracentrische postpartum depressie > symptomen. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_30.pdf > Bron: Vaderschapskennis, nr. 30; juli 2024; pag. 5-7. – pag. 11.
6. Uit: Vaderschapskennis, augustus 2024, nr. 31; vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_31.pdf Onder het kopje ‘Redactioneel’ - pag. 2-3. (pag. 12).
7. Fragment uit Vaderschapskennis, nr. 33; okt. 2024 – pag. 2-20, over een aanzet van een vaderschapstheorie: terminologie. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_33.pdf – pag. 14.

1. Redactioneel:

Sanne van Grafhorst² schreef een artikel over de schrijnende zorg in Engeland voor Britse vrouwen met een postpartum depressie³. Suïcidaliteit als belangrijkste doodsoorzaak van moeders tussen zes weken en twaalf maanden na hun bevalling; 1 op de 4 vrouwen heeft last van psychische klachten: gevoel van falen, worstelen met slaapgebrek en de angst dat hun kind wat overkomt.

1. Coronatijd heeft een enorme aanslag gepleegd op de National Health Service (NHS)
2. De overbelasting van personeel in de zorg en de uitval van personeel. Wachtlijsten, die zijn ontstaan. Volgens het artikel zijn veel kraamafdelingen in de UK gebrekkig en onveilig.
3. Gebrek aan financiën, vanuit de NHS of vanuit fondsen; de zorg vanuit Mothers Uncovered³ is om financiële redenen gestopt, ondanks hun adequate aanpak in de geboortezorg.
4. Niet adequate bejegening in de professionele zorg, negeren van klachten (actuele klachten of in anamnese), zich niet gehoord c.q. gezien voelen (casuïstiek)
5. Focus op het bevallen in het ziekenhuis en minder ruimte voor thuisbevallingen
6. Weinig aandacht voor de transitie van vrouw naar moeder(schap); er is meer aandacht voor 'matrescence' ('matrascentie') nodig. Ik heb niet eerder van deze term gehoord en op de zoekmachine is deze term niet bekend. Bestaat er ook zoiets als 'patrescence' ('patrascentie')? De overgang van man -zijn naar vaderschap?
7. Het artikel spreekt niet over de rol en het nut van 'social support' en de rol en het besef van verantwoordelijk-zijn van mannen/partners/vaders komt niet aan de orde. Waar zijn de Britse vaders (mannen/partners/echtgenoten)? Tegen welke problemen (fysiek, mentaal, emotioneel, financieel, sociaal, maatschappelijk) lopen zij aan? Hoe is hun conditie? Wat zijn hun vaderbeelden? Wat zijn hun opvattingen over vader-zijn en vaderschap? Wat willen zij ten diepste voor hun kinderen bieden en om welke reden komt dat – mogelijk - niet uit de verf? Wat gebeurt er met Britse vaders als zij postpartum klachten hebben? Wat gebeurt er met Britse vaders als zij postpartum klachten hebben?

Referenties:

- www.bobderaadt.nl/postpartumdepressie.php
- www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php

Quote:

Huidhonger is affectie. Dat begint met buidelen. Huidhonger is agapè. Huidhonger is een oerverlangen. Een transitie naar basic trust.
(BdR 29-12-2023, geplaatst op LinkedIn)

² Grafhorst, Sanne van (2023) Vrouw met trauma na/voor bevalling voelt zich niet gezien; in: Nederlands Dagblad, 06-01-2024, bijlage Zaterdag, pag. 7-9.

³ www.mothersuncovered.com > Empowering mothers in matrescence

2. Patrescence of patrascentie: de transitie van 'niet-vader' naar vaderschap – Bob de Raadt. Bron:

www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_25.pdf

Op LinkedIn (06-02-2024) vertelde ik over de publicatie van het januarinumnummer 2024 van Vaderschapskennis en ik maakte melding van het woord 'patrascentie of patrescentie': de overgang/transitie van 'niet-vader' tot vaderschap'; opeens ben je vader en het intense gevoel dat dan naar boven komt: de verbondenheid met je kind. Onbeschrijfelijk gevoel, bijzondere emotie, ontroerend, onbekend, ongekend; zo nieuw en zo wonderlijk. Ik bracht de volgende vraag naar voren:

Bestaat er ook zoiets als 'patrescence ('patrascentie')? De overgang van man -zijn naar vaderschap?

N.a.v. een verontrustend bericht in de krant ⁴ en een nadere kennismaking met de Britse vrouwenorganisatie 'Mothers Uncovered'⁵. Over de schrijnende zorg in Engeland voor Britse vrouwen met een postpartum depressie. Suïcidaliteit als belangrijkste doodsoorzaak van moeders tussen zes weken en twaalf maanden na hun bevalling; 1 op de 4 vrouwen heeft last van psychische klachten: gevoel van falen, worstelen met slaapgebrek en de angst dat hun kind wat overkomt. 'Mothers Uncovered' spreekt over het feit, dat er weinig aandacht voor de transitie van vrouw naar moeder(schap); er is meer aandacht voor 'matrescence' ('matrascentie') nodig. Gezien die cijfers vroeg ik mij af, hoe dit voor Britse vaders zou zijn? Hoe zit het met hun 'patrescence', hun 'patrascentie'; hun overgang van niet-vader naar vaderschap en vader- worden? Hoe is hun voorbereiding op een zwangerschap: tijdens de preconceptionele fase, tijdens de zwangerschap, rondom de bevalling en na de bevalling (de postpartum periode). En hoe is dat bij Nederlandse vaders? Er werd gereageerd op de term 'patrescentie'. Ik ontving een referentie naar www.dewereldvanmeja.nl - website over de transitie naar het moederschap ^{6,7,8}. N.a.v. het boek van Sander Voesten heeft Linda Swinkels een blog geschreven (16-01-2024) met de titel: [Patrescentie, een nieuw begrip? \(dewereldvanmeja.nl\)](#) ^{9,10}

Citaat: "Patrescentie? Sander Voesten begon in de periode erna dingen voor zichzelf op te

⁴ Grafhorst, Sanne van (2023) Vrouw met trauma na/voor bevalling voelt zich niet gezien; in: *Nederlands Dagblad*, 06-01-2024, bijlage Zaterdag, pag. 7-9.

⁵ <https://mothersuncovered.com/>

⁶ [de-transitie-naar-het-moederschap-2.pdf \(imu.nl\) – www.media-01.imu.nl/storage/dewereldvanmeja.nl/20284/de-transitie-naar-het-moederschap-2.pdf](#) (sept. 2022) De transitie naar ouderschap.

⁷ Mirjam Meek, klinisch psycholoog, schreef het boek *'De verwachting voorbij'* vol eerlijke verhalen over de transitie naar het moederschap. Een tegenhanger voor alle roze-wolk-berichten.

⁸ In het Magazine 'De transitie naar moederschap' staat een kleine verwijzing naar de lastige positie van de partner in de beschreven casus: "Gelukkig heeft ze een lieve partner die haar geweldig steunt, maar ook hij is intens moe en soms radeloos. Het stel loopt op de tenen". Ziedaar het aspect 'patrescentie'.

⁹ www.dewereldvanmeja.nl/patrescentie-een-nieuw-begrip-sander-voesten-auteur-van-het-boek-dubbel-gevoel-over-zijn-start-als-vader/

¹⁰ Zie ook op www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_23.pdf - boekrecensie 'Dubbel gevoel' in: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_23.pdf p.21.

schrijven om deze heftige periode te verwerken. Hier is zijn missie, en dus zijn boek, ontstaan. Sander wenst dat (aanstaande) vaders alles bespreekbaar kunnen maken van wat er komt kijken bij het vaderschap. Voor vrouwen is er een begrip voor deze transitie, namelijk de matrescentie. Een begrip als patrescentie bestaat niet, wat op zich al zeer opvallend is. Sander geeft aan dat hij zich sterk heeft verbaasd over het gat tussen zijn verwachtingen vooraf en de realiteit waar hij in terecht kwam. Hij hoopt dat zijn boek (Voesten 2023) erkenning en steun kan bieden aan vaders, maar ook een opening kan bieden tot een gesprek”.

Ik kreeg nog een andere reactie: Tijdens de Prenatal Bonding (BA) begeleiding wordt deze vraag gesteld aan de vader en uiteraard ook aan de moeder. Het is in mijn ogen een van de diepste verbindende begeleidingen en voorbereidingen op het ouderschap. **Prenatal Bonding (BA)** is een methode om zwangere moeders in staat te stellen een band te creëren met hun ongeboren kind. Het opent de mogelijkheid van wederzijdse communicatie tussen de aanstaande ouder (vaders en moeders) en hun nog ongeboren baby. Gedurende de tijd ontwikkelen deze communicaties patronen die resulteren in een groeiend gevoel van emotionele verbondenheid, waardoor ze samen de geboorte kunnen ervaren als een team¹¹.

Op de afdeling neonatologie heb ik een aantal vaders geïnterviewd en zij hebben hun verhaal gedeeld. Deze interviews zijn terug te lezen op www.bobderaadt.nl/vaderschap.php

*Ik denk aan het verhaal van Jeroen (29-11-2021, fulltime vader):

Hoe was het voor jou om vader te worden (eigen verwachtingen; betekenis voor jouzelf, vanuit jouw eigen 'vaderbeeld'; "wat voor vader wil je zijn?"). Ook tijdens de zwangerschap van de tweeling?

Ik heb altijd heel graag vader willen worden, uiteraard wel op het juiste moment en met de juiste persoon. De dag dat mijn vrouw en ik zijn gaan samen wonen zijn wij erachter gekomen dat Linda in verwachting was "alsof het zo moest zijn denk ik". Toen wij erachter kwamen dat het om 2 meiden ging was ik helemaal door het dolle heen. In mijn droom zag ik ze beiden buiten spelen en ging ik steeds meer genieten van het idee vader te zijn. Helaas zijn beiden meiden veel te vroeg geboren, met 23 weken en 6 dagen mochten wij Nora en Lina al bewonderen. De geboorte en het vader worden had ik mij dus ook heel anders voorgesteld. Mijn wereld viel in duigen toen ik het telefoontje kreeg van mijn vrouw "Ik ga bevallen, je moet naar het ziekenhuis komen!" Zouden wij echt onze meiden gaan verliezen?? Ik kon alleen maar hopen op een goede geboorte van 2 levende meiden, uiteindelijk ging alles heel snel en zijn ze 10 minuten na elkaar geboren en lieten met een kleine oerkreet weten dat ze op de wereld waren en dat ze leefden! Die oerkreetjes zal ik nooit meer vergeten en maakte mij de gelukkigste vader van de hele wereld. Vanaf dat moment wist ik dat ik vader was geworden van 2 sterke

¹¹www.researchgate.net/publication/265162331_Schroth_G_2010_Prenatal_Bonding_BA_A_Method_for_Encouraging_the_Unborn_-_Introduction_and_Case_study_Journal_of_Prenatal_and_Perinatal_Psychology_and_Health_25_1_3-16

dochter!!

Bron: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/interview_jeroen_fulltime_vader.pdf

Het verhaal van Maurice:

Ik denk ook aan het verhaal van Maurice (Vader van 3 kinderen. Een dochter van 4 jaar genaamd Vienna en een tweeling, Vic en Levi. Vic is met '24 weken en 2 dagen' te vroeg geboren en tevens op dezelfde dag overleden. 5 weken later, met 29 weken en 2 dagen, werd Levi 11 weken te vroeg geboren. Levi is inmiddels 2 jaar (niet gecorrigeerd) en hij maakt het goed.): "Toen ik voor het eerst vader werd heb ik me goed voorbereid, althans dat dacht ik. In werkelijkheid kun je eigenlijk helemaal geen voorstelling maken hoe het is om vader te zijn. Ik had diverse boeken gelezen, waaronder "help ik heb mijn vrouw zwanger gemaakt" en veel gegoogeld. Verder had ik diverse bevallingen op TV bekeken en ben ik naar informatieavonden geweest (bevalhotel in het ziekenhuis, borstvoedingscursus en mijn vrouw ondersteund tijdens zo'n heerlijke pufcursus). Ik heb ook gesproken met vrienden die al vader waren. Maar tijdens de bevalling telt maar 1 ding voor de man: er zijn voor je vrouw, no matter what!" Bron:

www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/Interview_Maurice_vroeggeboorte_van_een_tweeling.pdf

In dit artikel heb ik een aanzet gegeven om het begrip 'patrescence' of 'patrascentie' meer inhoud te geven. Belangrijk om stil te staan bij deze fase in het -aanstaand- vaderschap: om vaders gerichte aandacht te geven in hun wording als vader, bij hun vaderrol, bij verdieping van hun vaderbetrokkenheid.

Referenties:

- Assenbroek, S. (2023) *Heb je mij gezien? – Mijn weg naar hulp en herstel bij een postpartum depressie* – Gouda: Uitg. Klare Taal – ISBN 9789083355634
- Koster, D. (2016) *Perfekte bevallingen bestaan niet – De impact van een ingrijpende bevalling op je leven en wat je eraan kunt doen* - Tiel: Lannoo
- Meek, Mirjam (2023) *De verwachting voorbij. Eerlijke verhalen over moeder worden* Uitg. Thomas Rap – ISBN 9789400409392
- Raadt, B. de (2023) Heb je haar partner ook gezien?, in: Saskia Assenbroek, *Heb je mij gezien? – Mijn weg naar hulp en herstel bij een postpartum depressie* – Gouda: Uitg. Klare Taal. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/postpartumdepressie.php
- Raadt, B. de & Saskia Assenbroek (2023) Postpartum depressie, in: *Vrouw & kind magazine*, jaargang 1, nr. 4, dec. 2023, p. 30-33. ¹²
- Waal, Noor de, Marion van den Heuvel, Ivan Nyklicek, Victor Pop, Myrthe Boekhorst (2023) Paternal bonding in pregnancy and early parenthood: a qualitative study in first-time fathers, in: *Journal of Reproductive and Infant Psychology*.¹³ Bevat uitgebreide referentielijst. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02646838.2023.2252890>

¹² Vindplaats:

www.bobderaadt.nl/documents/postpartumdepressie/Postpartum_depressie_artikel_Bob_de_Raadt_Saskia_Assenbroek.pdf

¹³ Abstract: The birth of an infant marks a period of profound change in first-time parents. Parental love and warmth, however, already begin to develop during pregnancy. Also for fathers, the development of bonding to the infant may be a unique process. The current qualitative study aimed to explore views and experiences of first-time fathers on the origins and development of paternal bonding during pregnancy and early childhood. In total, 30 in-depth semi-structured interviews were conducted with expectant fathers (second or third trimester of pregnancy; $n = 10$) and fathers of infants (0–6 months postpartum; $n = 11$) and toddlers (2–3 years of

- Steegers, Eric A.P., Annemarie Mulders, Yves Jacquemyn & Anjo Geluk (2023) *Gezond zwanger worden - Handboek preconceptiezorg* – Antwerpen/Apeldoorn: Uitg. Garant.¹⁴
- Swinkels J. (2023) *'Niet alle kleine meisjes worden groot'* – Elikser Uitg.
- Voesten. S. (2023) *Dubbel gevoel, als babyblauw zwart blijkt te zijn* – Soest: Boekscout.
- https://vader-verhalen.nl/?page_id=639 > Transitie naar vaderschap

Quote: 'Vaderschap is ouderschap'

'Ik signaleer een nieuwe trend: dat vaders zelf, bewuster, hun rol als vader willen invullen. Zij zijn actief op zoek naar vaderinformatie, naar vaderbetrokkenheid en naar een eigen rolbetekenis als vader. Een mooie beweging die je ook 'vaderemancipatie' kunt noemen. En daar heeft onze maatschappij dringend behoefte aan. Toegewijde, actieve, verantwoordelijkheid-dragende vaders. Het van groot belang om vaderverhalen te verzamelen en die met elkaar te delen. Vaders, die elkaar tot steun zijn! 'Vaderschap is ouderschap' (Bob de Raadt, 01-02-2024).

3. Transitie naar vaderschap: patrescence of patrascentie.

Door: Bob de Raadt, 13-02-2024. Voor: www.vaderverhalen.nl

'Becoming a father'. Wat een transitie van 'nog niet vader' naar actief vaderschap. Ik had mij op mijn manier zo goed mogelijk voorbereid op het komende vaderschap. Ik was mee geweest naar de zwangerschapscontroles, een keer mee geweest naar de zwangerschapsgym, een boek gelezen: *'Een beetje zwanger'*, ik had een logboek bijgehouden en was aan het klussen geweest op de babykamer. Alles in afwachting van de tweeling. En toen was het zover, nadat mijn vrouw vanaf de 35^e week in het ziekenhuis lag, "want een tweeling komt vaak eerder!".

Mijn vrouw had mij op die zondagmiddag gebeld en gezegd, dat ik direct naar het (streek)ziekenhuis moest komen, want de tweeling was opkomst. Zij had "opeens" volledige ontsluiting en zij was al naar de verloskamer gebracht. Zij kreeg de best geoutilleerde verloskamer, want er zou een tweeling geboren worden. Ik sprong op de fiets en was snel in het ziekenhuis, bij haar. Anderhalf uur later werden er twee dochters geboren, 2 minuten na elkaar. Dat ging dus snel. Ze waren alle twee even diep ingedaald, maar tegelijkertijd geboren worden, lukt natuurlijk niet. De harttonen van één van de twee gingen achteruit en die moest zo spoedig mogelijk geboren worden. De kinderarts was met spoed opgeroepen en was inmiddels ter plaatse. De oudste van de twee werd voorspoedig, zonder medische klachten geboren. Toen onze tweede dochter was geboren, ging de kinderarts direct tot

age; $n = 9$). Two major themes were uncovered from the data: feelings of bonding and facilitators of bonding. The first theme was supported with three subthemes: 1) from abstract to concrete, 2) positive emotions, and 3) uncertainties and worries. The second theme, facilitators of bonding, was supported with four subthemes: 1) experiencing the foetus, 2) meeting the child, 3) interaction, and 4) communication. Similar to previous studies, our results suggested that, in most fathers, paternal bonding originates in pregnancy and that it evolves over time. Seeing or feeling the child, both during pregnancy and postpartum, as well as interacting or communicating with the child, appears to facilitate fathers' feelings of bonding. Involving fathers in pregnancy, childbirth, and parenting may be essential for their bonding process.

¹⁴ Bob de Raadt (2023) *Lemma's/bijdragen over vaderschap en vaderschapsaspecten in de preconceptiezorg*; in: *Gezond zwanger worden - Handboek preconceptiezorg* – auteurs: Eric A.P. Steegers, Annemarie Mulders, Yves Jacquemyn & Anjo Geluk; op pag's. 6 (citaat), 12 (auteursinformatie), 70 (psycho-educatie), 124-125 (de biologische vader), 136 (vaderemancipatie), 156-157 (wens-vaders), 170-171 (kinderloosheid), 373 (vadersupport), 409 (www.bobderaadt.nl/vaderschap.php), 413 (dankwoord), 431 (register, term vaderschap).

handelen over, want zij had het benauwd. Zij werd naar de couveuseafdeling gebracht met ademhalingsproblemen. Ik vond dat enorm spannend. Terwijl onze oudste dochter vredig lag te slapen in een wiegje naast het bed van mijn vrouw, was onze andere dochter aan het knokken voor haar leven.

De couveuseafdeling was op een andere plek in het ziekenhuis dan de kraamafdeling. Ik ging naar mijn jongste dochter toe. Ik liep door een lange gang en kon mijn tranen niet bedwingen. Van onrust, angst, onzekerheid, machteloosheid. Alles bij elkaar, de spanning, de lange gang, de onbekende plek. M'n gedachten schoten alle kanten op. "Hoe zou het met haar zijn?" "Hoe doet zij het?" "Komt zij er bovenop?" "Hoe kritiek is haar toestand?" Aangrijpende en onrust veroorzakende vragen. De tranen bleven komen en ik kon niet stoppen met huilen. En het was zo'n lange gang!

Ik kwam op de couveuseafdeling en werd opgevangen door een attente verpleegkundige. We liepen naar de couveuse en zij vertelde hoe het met onze dochter ging. Zij had tweemaal een longstilstand gehad en daarna was haar situatie stabiel geworden. Haar rapportage stelde mij gerust en ik concentreerde mij op mijn dochter. Ik mocht door een van de couveuse-openingen met mijn hand contact zoeken met haar. Zij sloot haar handje om mijn vinger. Ontroerend. Bijzonder. Een teder moment. Ik weet het nog zo goed.

Gelukkig knapte zij voorspoedig op en mocht na drie weken mee naar huis. Onze oudste dochter was al eerder met ontslag gegaan en was thuis. Toen we hen beiden in één wiegje legden, zochten zij direct contact met elkaar. Alsof zij elkaar gemist hadden. Een mooi en gelukkig moment.

Ik ben de gang naar de couveuseafdeling nooit vergeten. Met name de onzekerheid en de angst: 'Wat krijg ik te horen?' 'Wat krijg ik te zien?' 'Hoe ernstig is haar toestand?' We zijn inmiddels 33 jaar verder, ik ben trots op mijn dochters en deze herinnering slijt nooit. Ik deel mijn verhaal, omdat ik gemerkt hebben dat andere vaders baat hebben bij het vertellen van mijn verhaal. Ervaringen delen als papa's geeft verbinding. Je bent als papa niet de enige met zo'n heftige ervaring. Vandaar dit verhaal.

Bob de Raadt – www.bobderaadt.nl/vaderschap.php - bobderaadt@live.nl

4.De transitie naar vaderschap: patrascentie, door Bob de Raadt. Eerder gepubliceerd in *Vaderschapskennis*, april 2024, nr. 27; pag. 2-4.

Al eerder heb ik geschreven over het fenomeen 'patrascentie' of 'patrescense': de transitie naar vaderschap, vader worden, vader zijn (papalogie)¹⁵. Eigenlijk is daar nog weinig studie naar gedaan. Toch is dat een belangrijke fase in het ouderschap, zowel voor de moeder (die daar relationeel mee te maken heeft) als voor de vader zelf. Op www.vader-verhalen.nl van Ivo van Gool heb ik mijn eigen ervaring gedeeld¹⁶. Meerdere vaders vertellen mij dat zij het op prijs stellen dat ik mijn eigen verhaal met hen deel. Dat geeft hen het gevoel dat zij niet de enige vaders zijn, die emoties hebben. Ivo deelde recent ook zijn ervaringen in de media. In korte tijd kreeg zijn verhaal veel aandacht in de media, waarnaast ook professionals hun bijdragen leverden aan zijn ervaringsverhaal. Het is enorm belangrijk om vaderervaringen te delen in een wereld waarin het vooral draait om het moeder&kind-segment. Vaders moeten ook een kansrijke start krijgen. Vandaar de #kansrijkestartvoorvaders.

De overgang/transitie is best een weerbarstige fase met
- veel onzekerheid,

¹⁵ www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_24.pdf, p. 2. - www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_25.pdf, p. 4-7.

¹⁶ In www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_26.pdf p. 20 vv

- aan de zijlijn staan,
- onbekendheid met het bevallingsproces,
- afhankelijk zijn van verschillende professionals,
- soms zit je in een roillercoaster,
- soms word je als man/vader/partner amper gezien.

Kortom: best een complexe situatie. Voel dat allemaal maar aan op de juiste manier! Soms zitten vaders heel praktisch met hun handen in het haar en weten zijn niet wat zij moeten doen. Zoals deze vader, wiens verhaal ik hoorde:

Deze vader vindt de zorg voor de baby eng en durft nog niet veel, geeft dit ook wel eerlijk aan. Hij wil het liefst veel zorg van de baby aan een professional overlaten. Hij is wel zorgzaam richting zijn vrouw. Hij maakt eten voor haar en helpt haar waar nodig met toiletgang en verzorging. Na enige instructie komt vader toch zo ver om de zorg voor de baby op te pakken, daar zijn vrouw meer behoefte had aan rust en slaap. Hij heeft uiteindelijk de baby in bad gedaan, luiers verschoond en de baby aangekleed. En hij heeft dit de dagen erna ook opgepakt en was uiteindelijk blij zo veel te kunnen betekenen.

Soms hebben vaders moeite met de gezondheidstoestand en de diagnose bij hun kind, zoals deze vader:

De vader was heel lief en zorgzaam naar het kindje maar had vreselijke moeite met de verdenking op Down. Hij had de baby wel graag op schoot. De vader was hier en daar wat nonchalant en soms onvoorzichtig met de baby.

Of de ervaring na een ingrijpende keizerssnede (sectio). Een vader had de volgende ervaring:

"Toen ging het mis.....een spoedsectio als gevolg, met alle gevolgen van dien". Een zeer heftige, traumatische ervaring voor hem en zijn vrouw. Hij ervaarde een soort driedeling: de zorg voor zijn vrouw, de zorgen rondom zijn dochtertje en de zorg voor zichzelf. Hij presenteerde zich als een sterke, zorgzame, lieve, zeer belangstellende, maar ook kwetsbare/verdrietige man. Op dag 2 na de bevalling brak hij.

Wat een nood, onmacht, innerlijke strijd; wat een zorg(en), machteloosheid. Wat een dramatische en traumatische overgang naar vaderschap! En wat kan dat beschadigend uitwerken in de toekomst.

Kijk naar dit voorbeeld:

"Het was heel erg wennen, omdat zelfs toen mijn dochter geboren was drong het niet tot me door dat ik nu echt vader was geworden. Ik wist ook niet hoe ik mezelf moest voelen. Ik had mezelf zo erg voorbereid op het moment en had mezelf mentaal klaar gemaakt voor de uitdaging dat ik dacht dat het zou zijn, dat het niet meteen tot me doordrong dat ik vader was. In de beginperiode, was onze dochter ook nog zo klein en fragiel en had alleen slaap en moedermelk nodig, dus voelde ik nog niet echt dat ik een bepaalde inbreng had als vader. Ik activeerde mezelf wel door direct te leren hoe ik haar luier moest verschonen, hoe ik haar moest badderen en aankleden etc. Ik wilde dit meteen leren, zodat ik zo zelfstandig mogelijk kon zijn als ik even met haar was.

Daarnaast wilde ik ook momenten creëren waarin het alleen mij en mijn dochter was, omdat ik een band met haar wilde opbouwen. Ik denk dat het hielp dat het ook midden in de quarantaineperiode was van de pandemie vorig jaar, waardoor ik vaker thuis was en zoveel mogelijk kon meehelpen waar het kon”.¹⁷

Hebben we als professionals voldoende zicht op de (biologische) vaders tijdens de 1000 dagen-periode? Binnen de eerste lijn van de zorgverlening? Binnen de kraamzorg? Tijdens Centering Parenting? Tijdens de Prenatale huisbezoeken? In de PostPartum-periode? Kennen wij hun verhaal en ervaringen? Hun ideeën en verwachtingen? Hun hobbels en onzekerheden? Hun eigen vaderbeeld en hoe zij het liefst hun rol als vader op zouden willen pakken en invulling geven?

Zijn we als professionals – ook in programma’s als Kansrijke Start – voldoende bezig om vaders te trainen en toe te rusten, op een vaderspecifieke manier (Welcome to menkind, Aanpakken voor aanstaande vaders)? Waarderen we Veer-Krachtige vaders?

Hoe het in de praktijk kan, hoorde ik van een kraamverzorgende:

“Het gezin had hun eerste kindje mogen verwelkomen. De vader was heel erg betrokken bij de zorg voor baby en mama. Meteen het eerste moment dat de kraamverzorgster binnenkwam, overspoelde hij haar met vragen. Vragen over de baby maar ook vragen over hoe het nu verder moest met het herstel van mama en hoe hij daarin een bijdrage kon leveren. In het begin van de kraamweek wilde hij graag eerst bij alle handelingen rondom de zorg voor de baby meekijken, zodat hij goed kon afkijken hoe hij het moest doen. In de loop van de week deed de papa naar mate van oefenen steeds meer dingen zelfstandig. Ook was hij goed betrokken bij de zorg voor mama en hielp hierin waar hij kon. Alles wat een papa kan leren in de eerste week heeft hij gedaan, doordat hij zo enthousiast was en betrokken heeft hij in 1 week heel veel kunnen leren en kan hij goed zelfstandig voor zijn baby zorgen. Hij heeft "zelfredzaamheid" geleerd.

Literatuur:

- Bisseling, W. (2019) *Vader op komst* – Amsterdam: Meulenhoff Boekerij.
- Borman, D. (2022) *Je eerste 1000 vaderdagen – praktische adviezen voor betrokken vaders: van zwangerschap tot peuter* – Amsterdam: Uitg. Unieboek/Het Spectrum.
- www.vader-verhalen.nl
- www.bobderaadt.nl > diverse schermtitels m.b.t. vaders en vaderschap.

¹⁷ Uit: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/interview_vaderschap_jocelin.pdf

5- Een patracentrische postpartum depressie (PPPD):

Vindplaats:

www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_30.pdf >

Bron: Vaderschapskennis, nr. 30; juli 2024; pag. 5-7.

Enige symptomen en kenmerken van een postpartum depressie (PPD) of patrascentrische depressie PCD:

- vermoeidheid,
- stress,
- verhoogde prikkelbaarheid,
- onmacht,
- gevoel tekort te schieten,
- onvrede en ontevredenheid,
- piekeren,
- de situatie niet kunnen doorbreken,
- hopeloosheid,
- pijnklachten
- zelfbestraffend handelen & zelfstraf (automutulatie),
- lusteloos,
- krachteloos,
- concentratie- en geheugenproblemen,
- moeite met slapen (inslapen – doorslapen – te vroeg wakker worden),
- nachtmerries,
- onverwerkte ervaringen (m.b.t. de bevalling),
- zwijgen over ervaringen,
- gevoel van falen,
- bang,
- angst,
- PTSS-klachten (Posttraumatisch stressklachten),
- fysieke klachten (psychosomatiek),
- overmatige controlebehoefte,
- NSE (negatieve seksuele ervaringen, geen zin in intimiteit)

Tot zover deze discussie op het forum LinkedIn. Wordt vervolgd.

Referenties:

- Assenbroek, S. (2023) Heb je mij gezien? – Mijn weg naar hulp en herstel bij een postpartum depressie – Gouda: Uitg. Klare Taal.
- Kranenburg, Margit (2024) Vaders; in: Nataal, Vakmagazine voor pre- en postnatale zorgverlening, editie 61, jaargang 16, pag. 18. “Geef ze (de vaders) anders een eigen Apgar-score”.
- Raadt, B. de (2023) Heb je haar partner ook gezien?, in: Saskia Assenbroek, Heb je mij gezien? – Mijn weg naar hulp en herstel bij een postpartum depressie – Gouda: Uitg. Klare Taal - pag. 181-189 -

Vindplaats: [www.bobderaadt.nl/documents/postpartumdepressie/Bob de Raadt Heb je haar partner ook gezien.pdf](http://www.bobderaadt.nl/documents/postpartumdepressie/Bob_de_Raadt_Heb_je_haar_partner_ook_gezien.pdf)

- Raadt, B. de & Saskia Assenbroek (2023) Postpartum depressie, in: Vrouw & kind magazine, jaargang 1, nr. 4, dec. 2023, p. 30-33. Vakblad voor voortplantings-, obstetrie-, gynaecologie-, neonatologie- en kinderverpleegkundigen. Thema: chronisch zieken.
- Magazine WIJ (2024, julinumnummer) Betrokken vaders zijn goud waard; interviews met Tomas (29): ‘Gun vaders hun vaderschap’, Branco (28): ‘Ik kan nu anders doen dan 5 mijn vader deed’, Stefano: ‘Ik krijg veel energie van mijn tijd thuis met z’n drieën 4 - Blokker: Uitg. WIJ Special Media BV – ISSN 2589-0964; pag. 16-20.
- Voesten. S. (2023) Dubbel gevoel, als babyblauw zwart blijkt te zijn – Soest: Boekscout.
- www.bobderaadt.nl/postpartumdepressie.php
- www.bobderaadt.nl/fathersmatters.php
- www.mentaalvitaal.nl/psychische-aandoening/postnatale-depressie
- [www.bobderaadt.nl/documents/postpartumdepressie/Ook kersverse vaders kunnen depressief worden door Maartje Swinkels.pdf](http://www.bobderaadt.nl/documents/postpartumdepressie/Ook_kersverse_vaders_kunnen_depressief_worden_door_Maartje_Swinkels.pdf) > artikel van Maartje Swinkels over een postpartum depressie n.a.v. de ervaringen van Sander Voesten (boek: *Dubbel gevoel*).

6-Redactioneel, uit het augustusnummer van

Vaderschapskennis, nr. 31, pag. 2-3. Vindplaats:

[www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers bericht 31.pdf](http://www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_31.pdf)

7.1.

Vadercollectief – vaderalliantie – vaderschapscoalitie- integrale vaderzorg.

Met de publicatie van de ‘Position Paper – de vader als volwaardige ouder’¹⁸ is er een soort vadercollectief zichtbaar geworden. Verschillende organisaties en personen die zich – al jaren - inzetten om vaders te versterken in hun **vaderrol**, om **vaderschapsbetrokkenheid** en **vaderparticipatie** te bevorderen en om meer **vader-inclusief te werken**, bijv. binnen de algehele geboortezorg, vanuit bijv. het landelijke programma/project ‘Kansrijke start’¹⁹ hebben zich verenigd. Dit is een belangrijke ontwikkeling en bundeling van krachten, kennis en expertise. Veel vaderinitiatieven zijn kleinschalig, lokaal of regionaal, commercieel en/of solistisch en relatief onbekend. Een platform - themadossier vaderschap – brengt deskundigen samen en dan is het ‘Position paper’ daarvan een belangrijke uiting qua publicatie en een relevant signaal voor de geboortezorg. Te vaak is er geen specifieke aandacht voor de rol van de - biologische - vader en moet hij het vooral zelf uitzoeken om aan goede, vadergerichte geboortezorg-informatie te komen. Dat kan beter en het is belangrijk om een cultuuromslag en mentaliteitsverandering te creëren, zodat de vader zich welkom weet en dat hij zich adequaat kan voorbereiden op het vaderschap. Vaderinclusieve zorg is daartoe de aangewezen weg in alle geboortezorg-echelons, geboortezorg

¹⁸ Vindplaats: [www.bobderaadt.nl/documents/fathersmatters/Position_paper Vader als volwaardig ouder.pdf](http://www.bobderaadt.nl/documents/fathersmatters/Position_paper_Vader_als_volwaardig_ouder.pdf)

¹⁹ Zie: #kansrijkestartvoor vaders

organisaties en geboortezorg-beleidsdocumenten. Daarin is nog een wereld te winnen. Zeker als je de vader-verhalen leest, vanuit de focus van de transitie van niet-vader naar vader-zijn en vaderschap, de zogenaamde **patrascentie of patrescense** (soms ook patriscentie genoemd), naast de aandacht voor moederschap in wording (matrascentie of matrescense), van vaders die hun ervaringen delen, dan lees je soms over een schrikbarende eenzaamheid, een overvallen worden door een scala aan depressieve symptomen (tot een postpartum depressie of een **patrascentrische depressie**), door onbekendheid en gebrek aan psycho educatie op het raakvlak van 'geboortezorg en patrascentie', onbegrip en gevoelens van onmacht en machteloosheid. Dus een heftig emotioneel traject; een zoektocht voor vaders naar informatie en een zorgzaam klankbord, een luisterend (hulpverlenings)oor. Soms schrijnende verhalen. Het zijn juist nu de vaders die deze verhalen⁴ delen en daarover willen vertellen. Ik zie het als een actuele trend van de afgelopen jaren en een signaal van vaderemancipatie. Ik heb er een podcast aan gewijd. Vindplaats: Vaderschap Bobcast: <https://open.spotify.com/episode/0CAWzt9yDyj1jKzIDZJDP>

(6.2) Interview GroeiSpurt – onderzoeksproject van o.a. de Van Leer Foundation: Elementen en ideeën die ik in het interview met onderzoekers van de Van Leer Foundation naar voren heb gebracht (op 1 aug. 2024):

- Bundel de krachten met Families Foundation (Hilversum: Cécile Winkelman en Marion van Bommel), Home Start (Gerda Groen), met Veer-Krachtige ouders (Lindy Prins en Ilona Slomp), met Pharos (Marjolein Key), met Pro Parents (David Borman), St. Vdrs (Betrokken vaders), met Violet Peeters (Position paper 'De vader als volwaardige ouder'), Zuïd Hogeschool (Marijke Sniekers), met Hogeschool Rotterdam (Wietske Willemsen en Rich Felisia: Mamma's Garden en Daddy's Place) e.a.
- Mede op grond van de recent verschenen 'Position paper 'De vader als volwaardige ouder';
- Maak gebruik van mijn website, als een soort kennisbank t.a.v. vaders, vaderbetrokkenheid, vaderschapsontwikkeling, vaderparticipatie en vaderschapstheorie. De verschillende thema's, boekenrecensies, artikelen en onderzoeken. Een van de onderzoekers schreef na het interview "Ik zal ook zeggen dat uw website echt een uitstekende resource en kennisbank is".
- Ik heb ook verwezen naar de presentatie die ik recent gehouden heb bij Families Foundation, voor een groep coördinatoren: daar heb ik verschillende 'keywords' benoemd en thema's m.b.t. de vaderschapstheorie²⁰ behandeld²¹.
- Een belangrijke rol is weggelegd voor de eerstelijnszorg: huisarts, eerstelijns verloskundige, kraamzorg, Voorzorg, Moeders voor Rotterdam, Centrum Jeugd & Gezin (CJG), en zeker de wijkteams, om de gewenste psychosociale zorg zo nodig langdurig te bieden. Doel: signalerend, curatief, preventief, stressreducerend etc.. Actief zijn in de algehele geboortezorg.
- Vaders vormen nog altijd zo'n 50% van het DNA van het kind en zijn om die reden belangrijk om bij de zorg te betrekken. Vanaf de preconceptionele fase t/m de postpartum periode. Dat is in het ouderbelang en in het kindbelang > gezinsbelang. Om die reden is het ook van belang dat binnen Kansrijke Start aandacht wordt besteed aan de participatie van vaders (mannen, partners, echtgenoten).
- Het was een fijn dialoog-interview: informatief, complementair en innovatief voor het onderzoeksdoel (uitlopend op een onderzoeksrapport en een wetenschappelijk artikel).

²⁰ www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_30.pdf - pag. 6-15.

²¹ www.bobderaadt.nl/fathersmatters.php - vaders informeren vaders.

7- Fragment uit een artikel over een aanzet tot een vaderschapstheorie:

www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_33.pdf - pag. 2-20.

1. Inleiding In eerdere edities van Vaderschapskennis²² heb ik een start gemaakt met een uitwerking van de ouderschapstheorie van Alice van der Pas met de focus op vaders, vaderschap, vaderbetrokkenheid, vaderemancipatie, vaderparticipatie, patrascentie/patrescence (de transitie naar vaderschap), vaderfactoren, vader verhalen, Daddycation (inspiratie vanuit God de Vader voor ons vaderschap), vaderschapskennis (kennisbank), veerkrachtige vaders, sociale kaart: vaders&vaderschap, en andere thema's die het vaderschap betreffen. In deze editie hoop ik een uitgebreidere uitwerking te geven van thema's uit de vaderschapstheorie, mede door bovenstaande kernwoorden meer te beschrijven. Ook dit is een aanzet tot een verdere uitwerking en bestudering, want deze thema's vragen meer tijd en inspanning om te beschrijven dan in een tijdsbestek van een maand mogelijk is. Bovendien zullen verschillende experts verschillende accenten leggen en andere thema's kunne toevoegen. Daarmee is de vaderschapstheorie een uitdagende theorie om verder uit te werken en te verdiepen. Een kennisbank kan deze verschillende aspecten samenbrengen.

2. Patrascentie of patrescence Patrascentie of patrescence is een begrip dat voortkomt uit de Engelse taal, waarbij de overgang (transitie) van 'niet-vader' naar vaderschap bedoeld wordt. De ene vader heeft zich uitgebreid voorbereid op het vaderschap; de andere vader laat het op zich afkomen en zoekt naar de invulling van zijn vaderschap zodra het kind geboren is. Zo hoorde ik kortgeleden een aanstaande vader (binnen een week zou hij vader worden) zeggen: "Mijn vrouw draagt de baby bij zich en voelt het kind al maanden". Zijn woorden droegen de beleving in zich, dat hij weinig contact en affiniteit met het nog ongebooren kind had ontwikkeld tijdens de zwangerschap. Er zou een zoon geboren gaan worden en daar had hij wel vastomlijnde ideeën over. Ik vroeg hem: 'Hoe heb je je voorbereid?' 'Niet!' 'Mijn vriendin is er vooral mee bezig. Ik ben aan het werk'. Geen woord over zijn visie op zijn vaderschap; geen visie op zijn eigen rol als vader. En toch klonk er warmte in zijn stem over zijn zoon. Een warmte om van betekenis te willen zijn voor zijn kind, een bloedband die nog verder ontwikkeld moet worden in de zichtbare wereld. Voor andere vaders begint de voorbereiding al voor het signaal van zwanger-zijn. In de preconceptionele fase staat de kinderwens dan al centraal voor beide ouders. Een vader en een moeder die nadenken over de betekenis van een kind in hun leven; over de plek van een kind in hun leven. Aanstaande ouders die bepaald worden bij hun verwachtingen, vruchtbaarheid, relationele en communicatieve aspecten, hun huisvesting en financiën, hun leefwijze, hun gezondheid, hun werkomstandigheden en -stress. Ouders die soms een intensief fertiliteitstraject doorlopen, met de kans op allerlei frustraties en levenservaring die impact hebben op hun partnerrelatie. Binnen de preconceptiezorg is er aandacht voor fertiliteit, eetgedrag, leefwijze, werkstress, gezondheid, kinderwens, seksualiteit en de ouderschapsrol. Daarnaast hebben ouders te maken met organisaties in de gezondheidszorg c.q. de geboortezorg, bijv.: de huisarts (HAP, POH-er), de eerstelijnsverloskundige, de kraamzorg, CJG (prenataal huisbezoek). Bij een fertiliteitstraject hebben de ouders te maken met de academische medische zorg.

Patrascentie en voorbereiding op vaderschap

Wat de vader, die ik kortgeleden sprak, eigenlijk vertegenwoordigde is de beleving van veel

²² www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_33.pdf - pag. 2-20.

aanstaande vaders, dat zij op een soort achterstand staan, omdat hun vrouw/partner als (aanstaande) moeder het kind draagt en (meer) voelt. Een gevoel van buitengesloten zijn/worden. Want de moeder voelt de inwendige baby en heeft specifieke zwangerschapsklachten (misselijkheid, (vr)eebtuien, stemmingswisselingen e.d.). Toch zijn er ook vaders/mannen die een vorm van zwangerschapsklachten ervaren: het couvade syndroom: licht hormonale wijzigingen (bijv. bij verminderde productie van testosteron en oestrogeen) tot zelfs het ervaren van weeën. Wat helpt mannen/vaders om zich voor te bereiden op een zwangerschap, een bevalling, het hebben van een kindervens, op de postpartum periode, op de komst van hun kind?

- De gezamenlijke voorbereiding en beleving van zwangerschap en bevalling, als (huwelijks)partners, als aanstaande ouders (een onderscheid makend tussen de partnerrelatie en ouderschap, terwijl die ook samenkomt in beide personen) en die ruimte laat voor verschillende belevingen (vrouwen/moeders – mannen/vaders). Belangrijk is het regelmatig uitwisselen van gedachten, ideeën, wensen, onzekerheden, belevingen, zorgen en diverse zwangerschapsaspecten in de onderlinge partnercommunicatie.
- Actief meedoen in het zwangerschapstraject: de zwangerschapstest, bezoeken aan huisarts, eerstelijnsverloskundige en andere gezondheidszorgdiensten. Het bijhouden van een eigen dag- of logboek.
- Actief zoeken naar zwangerschapsinformatie (deskundigheidsbevordering, psycho educatie, boeken, websites, het volgen van een cursus), zoeken naar ervaringen van andere vaders (lotgenotencontact/leren als vaders van elkaar).
- Reflecteren op eigen vaderbetrokkenheid: wat wil jij als vader betekenen voor jouw kind(eren)? Hoe wil jij jouw vaderrol invullen? Hoe actief wil jij zijn en op welke manier(en)? Wie is voor jou een goed, inspirerend voorbeeld? Hoe is het met jouw vaderbeeld; de relatie en invloed van jouw eigen vader? Wat moet er in die relatie gerepareerd worden of juist bevestigd worden?
- Hoe ziet jouw vrouw/partner jouw rol als vader?

Referenties m.b.t. patrascentie (de transitie naar vaderschap):

- Borman, D. (2022) Je eerste 1000 vaderdagen – praktische adviezen voor betrokken vaders: van zwangerschap tot peuter – Amsterdam: Uitg. Unieboek - Het Spectrum.
- Voesten, S. (2023) Dubbel gevoel – Uitg. Boekscout; www.dubbel-gevoel.nl
- www.vader-verhalen.nl
- www.vader-verhalen.nl/jeroen-odekerken-geboortetrauma/
- www.vader-verhalen.nl/mark-de-jong-bevallingstrauma/
- www.vader-verhalen.nl/sander-voesten-geboortetrauma/
- www.vader-verhalen.nl/jeroen-van-luijk-bevallingstrauma/
- www.vader-verhalen.nl/bob-de-raadt-bevallingstrauma-ervaringsverhaal/
- [www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/Vaderschap Bob de Raadt Mijn verhaal.pdf](http://www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/Vaderschap_Bob_de_Raadts_Mijn_verhaal.pdf)
- www.vader-verhalen.nl/ivo-van-gool-bevallingstrauma/
- [www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/Interview Maurice vroeggeboorte van een tweeling.pdf](http://www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/Interview_Maurice_vroeggeboorte_van_een_tweeling.pdf)
- [www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/Harold betrokken vader met Arubaanse roots.pdf](http://www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/Harold_betrokken_vader_met_Arubaanse_roots.pdf)
- [www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/vader worden vader zijn.pdf](http://www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/vader_worden_vader_zijn.pdf) > het verhaal van Jan.
- [www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/corben zoon een vroeggeboorte vaderschap in ontwikkeling.pdf](http://www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/corben_zoon_een_vroeggeboorte_vaderschap_in_ontwikkeling.pdf)
- [www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/johan vaderschap en de supportgroep vader vuur.pdf](http://www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/johan_vaderschap_en_de_supportgroep_vader_vuur.pdf)
- [www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/Interview vader Bas.pdf](http://www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/Interview_vader_Bas.pdf)

3. Vaderemancipatie:

Er bestaan veel soorten van emancipatiebewegingen. Vaak blijkt de man als vader van zijn kind nog vaak een ondergesneeuwde positie in te nemen. Eigenlijk zou er een soort vaderemancipatiebeweging moeten ontstaan, waarbij vaders duidelijker hun vaderrol vervullen en hun vaderpositie innemen. Zoals dat te lezen is in eerdergenoemde vaderverhalen.

Ik hoorde laatst het verhaal over een vader die tijdens de bevalling in een hoek van de verloskamer bleef zitten en er met geen mogelijkheid uit te praten was, ondanks alle inspanningen van de verpleging. Hij bleef maar strak met zijn telefoon in de weer. Terwijl zijn vrouw zwaar bezig was met de bevalling leek het dat hij zich totaal niet interesseerde voor haar situatie en/of voor het komende kind. Hij zei "bang te zijn voor bloed". Wat was voor hem de eigenlijke reden om zich zo op te stellen?

Was dat alleen de angst voor bloed bij de bevalling? Had hij zich voldoende voorbereid op de bevalling? Hadden de partners dit samen goed genoeg doorgesproken? Was er samen een bevallingsplan opgesteld? Had hij bij andere vaders geïnformeerd hoe een zwangerschap verloopt of tips en tops aan hen gevraagd? Was hij bij de echo's (mee)geweest en had hij de echobeelden gezien? Had hij op een of andere manier psycho-educatie ontvangen? Had hij zijn vragen durven stellen? Had zijn vrouw hem bij de zwangerschap betrokken? Had hij zicht op zijn eigen kinderwens en wat hij voor het kind zou willen betekenen? Heeft hij zijn kind erkend of gaat hij dat doen? Hoe kom je achter de feitelijke reden dat hij zich zo afzijdig houdt en zijn vrouw niet steunt tijdens de bevalling? Is dat onverschilligheid? Machogedrag? Onzekerheid? Onbekendheid?

Met vaderemancipatie bedoel ik:

- Vader toont zijn besef van verantwoordelijkheid-zijn of verantwoordelijkheidsgevoel
- Laat zijn vaderhart spreken en toont zijn vaderbetrokkenheid
- Is zich bewust van het kindbelang, dat het kind een betrokken en toegewijd contact wil: met aandacht, met ontwikkelingsgroei, met affectie en waardering
- Vaders, die door hun aanwezigheid actief inzetbaar zijn, steunend naar hun partner toe en hun kind helpen met bevestiging, waardering, voorbeeldgedrag, gezonde grenzen en genegenheid.
- Vaders die hun ervaringen en verhalen delen, ten voordele van andere vaders.
- Vaders, die zich laten horen – op een positieve manier- en meedoen en – denken. Die transparant zijn in hun handelingen, taken en ouderschapsrol.
- Vaders die om psycho-educatie vragen en leerbaar zijn in hun vaderschapsontwikkeling en – rol.
- Vaders, die gebruik maken van de verschillende partner- en geboorteverlofregelingen: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/geboorteverlof -en partnerverlof/geboorteverlof-voor-partners
- Vaders, die zich verdiepen in hun leefstijl, hun stressmanagement, hun kinderwens, hun eigen vaderbeeld en vaderfactoraspecten, hun vaderschapsrol, hun communicatievaardigheden en hun eigen (kind)trauma's, hun herstelvermogen/veerkracht/hun positieve copingmechanisme
- Vaders die een gelijkwaardige positie naast hun vrouw innemen.

4. De Vaderfactor:

Eén van de meest invloedrijke aspecten in de ontwikkeling van een jongen (een man, een vader, een partner) is de relatie die de baby/kleuter, de jongen in zijn leven heeft (gehad) met zijn vader (en daarnaast natuurlijk ook met zijn moeder!). Het thema ben ik tegengekomen in het boek van Stephen Poulter, een eyeopener: **Poulter, Stephen B. (2006, 2019 Ned. vert.) De Vaderfactor. De invloed van je vader op je professionele en persoonlijke identiteit – Heeze: Circle Publishing; 284 pp.** Ik heb er een boekrecensie over geschreven²³. Afgelopen tijd heb ik voorbeelden verzameld²⁴, t.b.v. lezingen, uit interviews, uit boeken en naar aanleiding van biografieën en onderzoeken hoe mannen de persoon van hun vader en diens invloed op hun leven, ervaren hebben. Voorbeelden van de vaderfactor kunt u lezen in genoemde editie van Vaderschapskennis, oktober 2024. Vindplaats:

www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_33.pdf

²³ Zie op: www.bobderaadt.nl/documents/vaderfactor/boekrecensie_de_vaderfactor.pdf

²⁴ Lezing op 27-02-2024, bij Papa Thijs, in Capelle aan de IJssel. Te vinden op: www.bobderaadt.nl/documents/vaderfactor/PowerPoint_De_Vaderfactor_27_02_2024.pdf - www.bobderaadt.nl/documents/vaderfactor/De_VaderFactor_de_invloed_van_je_vader.pdf (voorbereidende studienotitie).